

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 102/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpených JUDr. Máriou Kanthovou, advokátkou, Župná 20, Komárno, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11Co/226/2019-292 z 28. mája 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/108/2022 z 11. októbra 2023 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. januára 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdneho konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami všeobecných súdov v civilnom spore.

II.

2. Okresný súd rozsudkom vyhovel žalobe žalobkyne proti sťažovateľom o zaplatenie zostatku úveru potom, keď žalobkyňa vykonala záložné právo predajom nehnuteľnosti na dražbe. O tom, že dražba prebehla v súlade so zákonom č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), okresný súd rozhodol v inom spore sťažovateľov o neplatnosť dražby. V spore o zaplatenie sa sťažovatelia bránili tvrdením, že dražba neprebehla zákonne. Okresný súd, rešpektujúc rozsudkom o platnosti dražby prejudikovaný hmotnoprávny vzťah medzi tými istými stranami sporu, hoc v opačnom postavení, dospel k záveru, že nemôže opätovne riešiť to, o čom

už právoplatne rozhodol. Rozsudkom o platnosti dražby bola popretá dôvodnosť obrany sťažovateľov vo vzťahu k výške uplatňovanej pohľadávky. Keďže tvrdenia sťažovateľov o nezákonnom znížení najnižšieho podania na dražbe až na polovicu zo znalcom určenej hodnoty nehnuteľnosti už boli predmetom dokazovania v spore o neplatnosť, okresný súd sa nimi nezaoberal.

3. Proti tomu podali sťažovatelia odvolanie. Okresnému súdu vytkli, že nepreskúmal, či zmluva o vykonaní dražby v časti súhlasu s najnižším podaním bola v súlade so zmluvnými dojednaniami. V nich bola pri predaji zálohu priamym predajom a na verejnej obchodnej súťaži dohodnutá presná najnižšia cena, za ktorú mohol byť predaný. Podľa sťažovateľov cieľom bolo, aby bola pohľadávka žalobkyne výkonom záložného práva uspokojená v celom rozsahu. Z toho dospeli k záveru, že žalobkyňa tak mala postupovať aj pri dražbe. Hoci dražba prebehla v súlade so zákonnými ustanoveniami, okresný súd bol povinný skúmať, či žalobkyňa pri dražbe postupovala v súlade so zmluvným dojednaním o obmedzení výšky kúpnej ceny. Namiesto toho nesprávne skúmal otázku platnosti dražby. Nestotožnili sa s tým, že rozsudok o platnosti dražby má pre spor o zaplatenie prejudiciálne dôsledky, ktorým je okresný súd viazaný.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu. Nestotožnil sa s námietkou o nesprávnosti záveru o záväznosti rozsudku o platnosti dražby. Podľa krajského súdu okresný súd správne konštatoval, že otázka platnosti dražby je podstatná pre vysporiadanie sa s argumentáciou sťažovateľov spochybňujúcou výšku uplatnenej pohľadávky. K tomu doplnil, že na žiadosť sťažovateľov bolo konanie opakovane prerušené do skončenia sporu o neplatnosť dražby. Za nedôvodnú považoval námietku, že okresný súd mal ako predbežnú otázku skúmať súlad zmluvy o vykonaní dražby so záložnou zmluvou, keďže to už bolo predmetom dokazovania v spore o neplatnosť dražby. Poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu, podľa ktorého ak už bola v civilnom spore právoplatne vyriešená otázka hmotnoprávneho vzťahu strán sporu, v inom spore tých istých strán, v ktorom má súd tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, je viazaný jej skorším posúdením. Preto nie je dôvodné opätovne posudzovať námietky, ktoré už boli posúdené v spore o neplatnosť dražby. Odvolacia argumentácia, rovnako ako pred okresným súdom, smerovala len k neplatnosti dražby.

5. Proti tomu podali sťažovatelia podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dovolanie. Odôvodnili ho tým, že rozsudok krajského súdu je závažným procesným pochybením vychádzajúcim z nesprávneho právneho posúdenia. Keďže rozsudok krajského súdu riešil otázky zásadného právneho významu, treba z dôvodu zjednotenia súdnej praxe posúdiť, či je v súlade so zákonom. Rozhodnutiami bolo porušené ich právo na spravodlivý súdny proces. Sťažovatelia krajskému súdu vytkli, že sa nevysporiadali s ich tvrdením, že ak bolo zmluvne pri priamom predaji a verejnej obchodnej súťaži dojednané také obmedzenie kúpnej ceny, aby bola pohľadávka uspokojená v celom rozsahu, bola žalobkyňa povinná toto obmedzenie dodržať aj na dražbe. Ak by žalobkyňa nesúhlasila s vydražením za polovicu hodnoty určenej znalcom, tak mohla byť pohľadávka uspokojená v celom rozsahu. Počas konania tvrdili, no bez odpovede súdov, že hoci bola dražba v súlade so zákonom, bola v rozpore so zmluvným dojednaním.

6. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením odmietol dovolanie sťažovateľov ako neprípustné. Konštatoval, že súdy reagovali na námietku sťažovateľov o potrebe skúmať súlad zmluvy o vykonaní dražby so záložnou zmluvou, keďže podľa nich nerešpektovala zmluvne

dojednané cenové obmedzenia. K tomu krajský súd uviedol, že túto námietku súdy posúdili už v spore o neplatnosť dražby, výsledok ktorého je pre strany aj súd záväzný. Súdy dostatočne odôvodnili, že vo vzťahu k nároku na zaplatenie zostatku úveru bolo bez významu riešiť, či žalobkyňa na opakovanej dražbe nezákonne znížila najnižšie podanie na polovicu hodnoty určenej znalcom, keď už bolo rozhodnuté, že tento postup nespôsobil neplatnosť. Najvyšší súd konštatoval, že krajský súd musí odpovedať len na otázky podstatné pre rozhodnutie o odvolaní. Preto krajský súd nemusel reagovať na námietku sťažovateľov, že okresný súd neskúmal, či žalobkyňa na dražbe postupovala podľa zmluvných dojednaní o obmedzení kúpnej ceny zálohu. Zdôraznil, že žalobkyňa predala záloh na dražbe, čo je iný spôsob realizácie záložného práva ako tie, pri ktorých bola žalobkyňa limitovaná pri určení ceny zálohu.

III.

7. Sťažovatelia najvyššiemu súdu vytýkajú, že sa nevysporiadali so žiadnym podstatným dovolacím argumentom. Sústredil sa len na to, či sú dané dovolacie dôvody, a dospel k nesprávnemu záveru. Neskúmal vecnú stránku napadnutých rozsudkov, právne posúdenie súdov a právnu argumentáciu sťažovateľov. Sťažovatelia tvrdia, že dovolanie subsumovali pod § 420 písm. f) CSP, no vychádzali aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keďže nenašli žiadne rozhodnutie, ktoré by riešilo ich právny problém. Rozsudku krajského súdu sťažovatelia vytýkajú, že si zjednodušil rozhodovanie záverom, že v spore o neplatnosť dražby bolo rozhodnuté aj o výške ich dlhu. Opakovane poukazujú na zmluvné dojednanie o obmedzení kúpnej ceny zálohu, ktoré ich malo chrániť predtým, ak by výťažok z predaja nepokryl celú pohľadávku. Hoci zníženie ceny zálohu na dražbe bolo v súlade so zákonnými ustanoveniami, nebolo v súlade so zmluvným dojednaním. Tým, že súdy nereagovali na túto argumentáciu sťažovateľov, im nie je zrejmé, či bola opodstatnená. K porušeniu ich ústavných práv tak došlo nedostatočným odôvodnením namietaných rozhodnutí a nesprávnosťou ich právneho posúdenia.

IV.

8. Z hľadiska ústavného posúdenia vo vzťahu k namietanému uzneseniu najvyššieho súdu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby táto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

9. Pri vymedzení prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je prieskum jeho prípustnosti zároveň prieskumom dôvodnosti. Iba po meritórnom prieskume dovolacích námietok zmätočnosti vie najvyšší súd posúdiť, či je dovolanie dôvodné a prípustné. Tak tomu bolo aj vo veci sťažovateľov. Z celkom zreteľnej námietky zmätočnosti doplnenej o bezobsažnú námietku nesprávneho právneho posúdenia najvyšší súd vyvodil námietku nedostatku odôvodnenia

k argumentom, ktoré sťažovatelia považovali za rozhodujúce. Najvyšší súd túto dovoláciu námietku spadajúcu pod sťažovateľmi vymedzený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP vecne preskúmal. Preto nemožno súhlasiť so sťažovateľmi, že sa najvyšší súd ich dovolacími námietkami nezaoberal. Zaoberal sa nimi v sťažovateľmi vymedzenom rozsahu, keďže jeho prieskum je limitovaný dôvodmi vymedzenými dovolateľom. Najvyšší súd poukázal, ktorá časť odôvodnenia krajského súdu je odpoveďou na tú-ktorú odvoláciu námietku. To, že pre sťažovateľov je odôvodnenie krajského súdu nedostatočné z dôvodu ich nesúhlasu s rozhodnutiami, nezakladá prípustnosť dovolania.

10. Sťažovatelia ako dovolací dôvod uviedli aj nesprávne právne posúdenie. Hoci prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie nepodradili pod § 421 CSP, tak ani z obsahu dovolania nie je zistiteľná nesprávnosť akého konkrétneho právneho záveru, ktorý bol rozhodujúci pre rozhodnutie o žalobe, namietali. Sťažovatelia dovolanie v tejto časti odôvodnili potrebou zjednotiť súdnu prax, no bez toho, aby uviedli právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu. V ústavnej sťažnosti však tvrdia, že prípustnosť dovolania vyvodili aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP (krajský súd vyriešil v dovolacej praxi nevyriešenú otázku), lebo nenašli rozhodnutie riešiace ich právny problém. K tomu treba uviesť, že sťažovatelia v konaní pred všeobecnými súdmi ani raz neidentifikovali rozhodujúce právne posúdenie. Okresný aj krajský súd v odôvodneniach odkázali na konkrétne dovolacie rozhodnutia, z ktorých vychádzali pri závere, že nemôžu opätovne v kontexte obrany sťažovateľov preskúmať námietky, ktorých prieskum bol výsledkom rozsudku o zamietnutí žaloby o neplatnosť dražby. Právnym problémom sťažovateľov a jedinou procesnou obranou bol výťažok z dražby nezodpovedajúci ich predstavám.

11. Nemožno súhlasiť s námietkou, že z odôvodnení nie je zrejmé, prečo súdy neprihliadli na zmluvné dojednania o obmedzení výšky kúpnej ceny. Krajský súd potrebu skúmať súlad zmluvy o vykonaní dražby so záložnou zmluvou vyhodnotil ako neopodstatnenú, pretože to bolo predmetom sporu o neplatnosť, výsledkom ktorého bol v spore o zaplatenie viazaný. Najvyšší súd k tomu doplnil, že obmedzenie o výške kúpnej ceny bolo dohodnuté pre iné spôsoby výkonu záložného práva, nie pre dražbu. Sťažovatelia opomínajú akceptovať, že dražba sa aj podľa zmluvného dojednania mala vykonať podľa zákona o dobrovoľných dražbách. Preto bolo rozhodujúce, či prebehla v súlade so zákonnými ustanoveniami, posúdenie čoho, aj konkrétnej námietky o znížení najnižšieho podania na polovicu z hodnoty určenej znalcom, bolo predmetom sporu o neplatnosť dražby. Sťažovatelia majú vlastnú interpretáciu účelu dojednaní o obmedzení výšky kúpnej ceny. Z ničoho nevyplýva, že účelom je uspokojenie pohľadávky v celom rozsahu. Ich cieľom je chrániť sťažovateľov, ale pred tým, aby pri osobitnom zákonom neregulovanom spôsobe výkonu záložného práva veriteľ nepredal záloh za príliš nízku cenu.

12. Nemožno súhlasiť s prezentovaným záverom, že v spore o neplatnosť bolo záväzne rozhodnuté o výške dlhu sťažovateľov. Súdy sa v spore o zaplatenie vysporiadali s procesnou obranou sťažovateľov spochybňujúcou výšku žalobou uplatneného zostatku nesplateného úveru. No svoju obranu potom, keď bolo rozhodnuté o platnosti dražby, zamerali len na to, že žalobkyňa pri určení ceny, za ktorú bola nehnuteľnosť vydražená, nepostupovala podľa na dražbu sa nevzťahujúcich zmluvných dojednaní. Okrem toho prezentovali abstraktnú predstavu, že ak by žalobkyňa s najnižším podaním nesúhlasila, úver by už bol v celom rozsahu splatený.

13. Najvyšší súd v súlade s obsahom dovolania správne vyvodil jedinú, procesne predpokladaným spôsobom vymedzenú dovoláciu námietku nedostatku odôvodnenia krajského súdu k odvolacej námietke, že sa okresný súd nevyjadril k tvrdeniu sťažovateľov o potrebe skúmať súlad postupu žalobkyne so zmluvnými dojednaniami o obmedzení kúpnej ceny zálohu. To, že sa najvyšší súd nezaoberal právnym posúdením veci, je dôsledkom nevymedzenia dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia spôsobom vyžadovaným procesnými normami. Záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania pre zmätočnosť je založený na racionálnom, zrozumiteľnom a ústavne konformnom výklade právnej úpravy dovolania v civilnom procese. Preto namietaným uznesením najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo vylučuje porušenie práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Preto je ústavná sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

14. Proti ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku krajského súdu sťažovatelia podali dovolanie, v ktorom rovnako ako v ústavnej sťažnosti namietali nedostatok odôvodnenia, čo najvyšší súd podrobil prieskumu. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní vylučuje právomoc ústavného súdu. Tým, že sťažovatelia nekonkrétne sťažnosťou a dovoláciu námietku nesprávneho právneho posúdenia krajského súdu nevymedzili procesnými normami vyžadovaným spôsobom, nevyčerpali opravný prostriedok na ochranu ich v ústavnej sťažnosti uvedených práv. Preto bola ústavná sťažnosť proti rozsudku krajského súdu sčasti pre nedostatok právomoci a sčasti pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) a d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu